

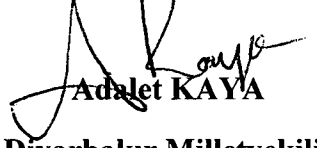
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12753
Tarih : 14.07.2025

31540

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98. maddesi, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Adalet KAYA
Diyarbakır Milletvekili

Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 03.12.2024 tarihli ve 663:05-55 sayılı raporla, kamu görevlisi Ali Rıza Çalış hakkında, üst makama yaptığı şikâyetin sonucunu beklemeden “makam oluru” istemesi gerekçesiyle 657 sayılı DMK uyarınca “kınama” cezası verilmiş; aynı dosya kapsamında sözlü mülakat komisyonu üyeleri hakkında ise hiçbir işlem tesis edilmemiştir. Ancak bahse konu süreçte çok sayıda Anayasal hak, uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan özgürlükler ve kamu hizmetinde tarafsızlık ilkesi ihlal edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Anayasa'nın 74. maddesi uyarınca herkesin dilekçe hakkı vardır. Bir kamu görevlisinin üst makama dilekçe verip sonucu beklemeden işlem istemesi, hangi hükme dayanılarak disiplin suçu sayılmaktadır? Bu uygulama, Anayasa'ya aykırı olarak dilekçe hakkının cezalandırılması değil midir?
2. 657 Sayılı DMK'nın 125. maddesi, “emir ve görevlerin yerine getirilmemesi” fiiline kınama cezası öngörür. Ancak somut olayda hiçbir görev verilmemiş, yalnızca dilekçe yazılmıştır. Bu durumda, belirlilik ve tipiklik ilkesi ihlal edilerek keyfi ceza verilmiş olmuyor mu?
3. Kamu görevlisinin dilekçe hakkını kullanması nedeniyle cezalandırılması, AİHS madde 10 (ifade özgürlüğü) ve BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi madde 19 ile açıkça çelişmektedir. Bakanlığınız, bu evrensel sözleşmelere aykırı uygulamaları nasıl açıklamaktadır?

4. İlgili disiplin raporunda isnat edilen eylem somut ve açık biçimde tanımlanmamıştır. Bu durum, Anayasa'nın 38. maddesindeki "suç ve cezaların kanuniliği" ilkesini ihlal etmiyor mu?
5. Aynı rapor kapsamında, Ali Rıza Çalış'ın şikâyetinde bulunduğu mülakat komisyonu üyeleri hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır. Bu üyelerin tarafsızlığı nasıl ve kim tarafından denetlenmiştir?
6. Danıştay'ın yerleşik içtihatlarına göre, mülakat komisyonlarının yalnızca sözlü izlenime dayalı puanlama yapması hukuka aykırıdır. Bakanlığınız, bu komisyonların hangi objektif ve yazılı kriterlere göre puan verdiğini denetlemiş midir?
7. Disiplin sürecini yürüten eğitim müfettişleri, aynı zamanda şikâyet edilen yöneticilerin bağlı bulunduğu hiyerarşiye dahildir. Bu durum, AİHS madde 6'daki bağımsız ve tarafsız yargı organı ilkesine aykırı değil midir?
8. Bahse konu disiplin cezası hem zamanlaması hem de gerekçesi bakımından, kamu görevlisinin mülakatlardaki hukuksuzlukları şikâyet etmesine karşı idari bir misilleme (retaliation) izlenimi uyandırmaktadır. Bakanlığınız, dilekçe veren memurları baskı altına almak ve sindirmek amacıyla bu tür işlemleri mi teşvik etmektedir?
9. Raporda cezanın "kınama" olduğu belirtilmiş ancak başka belgelerde "uyarma" olarak uygulanmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Bu çelişki hakkında Bakanlığınızın bir açıklaması olacak mıdır? Disiplin cezalarında hukuki belirlilik ve tutarlılık neden sağlanamamıştır?
10. MEB tarafından bu olay özelinde hem disiplin süreçlerinde hem de mülakat sisteminde yaşanan hak ihlalleri dikkate alınarak, bağımsız bir inceleme kurulu oluşturulması düşünülmekte midir?